

Fænøsund Friskole

Fagplan i drama

Drama er et fag på skemaet på Fænøsund Friskole:

Drama betyder handling. Kernen i faget er det skabende arbejde, hvor oplevelser og erkendelse er forbundet med den æstetiske udtryksform. Det unikke ved faget er elevernes mulighed for kropsligt og kunstnerisk at udtrykke tanker, følelser og erfaringer i dramatisk form og herigennem forholde sig til sig selv og omverdenen. Drama giver mulighed for at udvikle og arbejde med identitetsopfattelsen – at sætte sig selv på spil i spil. Drama er på denne måde både et udtryks- og et erkendelsesfag, hvor der i elevernes læringsprocesser skabes en syntese mellem intellekt, krop, følelse og skabende virksomhed.

Drama er et kunstfag med de samme kendetegn som kunstformen teater. Centralt i faget står arbejdet med det teatermæssige formsprog, dets virkemidler og grundelementerne. Arbejdet skal være præget af udforskende dramafaglige metoder, som involverer eleverne i skabende processer både personligt, socialt og fagligt i forhold til kunstformen og det tematiske indhold.

Det er vigtigt for os, at elevernes umiddelbare glæde ved og lyst til at udtrykke sig med hele kroppen fastholdes. Vi tror på, at eleverne hver for sig har kunstnerisk potentiale og kan være aktive deltagere i en skabende proces. Vi vil vise eleverne, at drama er kunst, idet dramatiske rum griber og fascinerer den enkelte i de magiske øjeblikke, hvor oplevelsen af fiktion pludselig bliver nærværende.

Faget indeholder også teaterarbejde, hvor eleverne får mulighed for at udvikle æstetiske, empatiske, ekspressive og sociale kompetencer. Overværelse af teaterkunst indgår både som unik kunstoplevelse og for at kvalificere elevernes vurdering og forståelse af teater. Faget udvikler dermed en åbenhed over for teaterkunst og æstetisk udtryk.

Eleverne har drama på skemaet på alle klassetrin. Drama er som engelsk og tysk et sprog – en kunstart, vi vil lære eleverne. Vi ser dramafaget som et praktisk, musik og dermed æstetisk fag, der rummer en fortolkning af os selv og verden, og som kan kommunikere fra, til og om vores følelser og menneskelivet.

(Kilde – uddrag): Faghæfte 25, 2009. Drama. Undervisningsministeriet.

Fagmål:

Vi tager afsæt i Undervisningsministeriets formål for faget, og har udvidet kompetenceområderne og målene, idet ministeriets kun er skrevet til dramaundervisningen i overbygningen.

Fagets formål: (Kilde: Fælles mål 2019).

Eleverne skal i faget drama udvikle kompetencer og lyst til at bruge drama som udtryksmiddel. Eleverne skal fremme deres indsigt i og glæde ved teatrets særlige kommunikationsform.

Eleverne skal gennem praksis udvikle deres forståelse af den dramatiske udtryksforms særlige kropslige, æstetiske og sociale muligheder.

I drama skal eleverne udvikle deres forståelse og brug af det dramatiske udtryk som en mulighed for at indleve sig i mennesker, situationer og miljøer.

Antal lektioner om ugen:

Lillegruppen: 1.

Mellemgruppen: 2.

Ældstgruppen: 2 (valgfag).

Dramalokale med scener og kostumer:

Skolen har et undervisningslokale, der er indrettet til faget med scener, lyssætning, sætstykker, kostumer, emnekasser, sorte vægge og gardiner.

Forestillinger:

Lille-, Mellem- og Ældstegruppen laver forestillinger hvert år i deres gruppe med deres teamlærere.

Forestillingen indgår i undervisningen det pågældende år i gruppen. Der arbejdes intensivt med forestillingen i en emneuge. Kulminationen er en forestilling, som vises for hele skolen og gruppens familier.

Lillegruppen laver forestillinger med afsæt i en fortælling med fælles start- og slutscene, hvor alle børn er med til at synge og give fortællingen et kropsligt udtryk. Mellem disse bevæger publikum sig fra rum til rum, hvor scener, og dermed dele af fortællingen, spilles af elever på tværs af klassetrin. Fortællingerne har f.eks. været: Nordisk mytologi, Astrid Lindgren, Verdens eventyr, Det gamle testamente og Odysseus' rejse. De små scener i rummene er eleverne selv med til at lave ud fra en enkelt scenografi og få rekvisitter.

Mellemgruppen laver traditionelle skoleforestillinger ud fra et færdigt manuskript. I manuskripterne er mange sange og dermed megen musik. Eleverne melder sig til: Kostume-, rekvisit-, band eller skuespillergruppen. På den måde har alle ejerskab i forestillingen. Alle elever indgår i start- og slutscenen, og skuespillergruppen viser stykket, mens bandet spiller til.

Ældstegruppens forestilling udspringer i gruppens årstema. F.eks. "De ti bud". "Et land - flere verdener" eller "Grænser". Ældstegruppen arbejder hele året med det tema i flere forskellige fag og på studieturen. I grupper opbygger eleverne selv scenerne ud fra en opgavebeskrivelse med forventninger, båndspænd og område, der alle belyser og satte tanker i gang om årstemaet. Scenerne skabes med få rekvisitter og en enkelt scenografi. Eleverne er selv med til at instruere og giver løbende hinanden respons på scenerne i forløbet. De små scener sættes sammen til en forestilling med fællesscener, hvor bevægelseskoreografier, sang og bandmusik vægtes højt.

Kompetenceområder og -mål: (Denne plan må ikke anvendes eller kopieres uden henvendelse til Fænø Sund Friskole).

Brun: Overordnet for alle tre grupper.

Lilla farve: Primære områder, der undervises i i Lillegruppen.

Orange farve: Primære områder, der undervises i Mellemgruppen.

Turkis farve: Primære områder, der undervises i i Ældstegruppen.

Når der er et område, som flere grupper arbejder med, er linjen markeret med flere farver. Det er tilfældigt på linjen, hvor farverne er indsat.

Vi vil lære eleverne:

1. Fantasi, krop og fortælling:

- At fortælle og bruge deres fantasi og forestillingsevne.
- At fortælle en historie i et dramatisk rum.
- At forvandle fortællinger fra skolens undervisning til teater eller en fortælling med kroppen.
- Om stemmens brug og glæden ved sang.
- Om vejrtrækningsteknikker.
- At holde fokus.
- Hvordan kropsfornemmelse og kropsbevidsthed trænes, og hvilken betydning de har for kroppens balance.
- Hvad klovnen og gøgleren kan og historien/adfærden bag disse karakterer.

- Hvad eventyrets arketyper er og kan.

2. *Samarbejde, kommunikation og demokratisk dannelse:*

- At samarbejde og spille sammen med andre.
- At udvikle evnen til at finde nye løsninger og handlemåder.
- At forstå hinandens forskelligheder og se det fantastiske heri.
- At opløse og løse konflikter i spejlingen med hverdagens udfordringer.
- At siger deres mening uden, at nogen "visner", men i stedet "vokser".
- Er være nysgerrige på hinanden og verden.
- At se muligheder i fællesskabet, tage ansvar i og bidrage ift, hvor klassen er i sin udvikling.
- At turde sætte sig selv på spil.
- At tage ansvar i undervisningen og føle ejerskab for processen, der fører til en performance.
- Hvad latter er og kan og reagere, hvis den går fra morsom til hånlig.
- Afprøver hverdagens og dens glæder og udfordringer i et fiktivt rum.
- At de får redskaber til den udfordrende kunst - at kommunikere.
- Får lyst til at opsøge, opleve, udtrykke sig via og mene noget om kunst, morgensamling osv.

3. *Leg og bevægelse:*

- At udtrykke sig ekspressivt i øvelser og koreografier via både dans og kamp.
- Hvordan man træner sine ydre og indre sanser, så man får fundamentet for, at kroppen kan holde og finde balancen. (Ydre: Smage-, føle-, dufte-, høre og se-sansen). Indre: Kinæstesi-, labyrint- og følesansen).
- At lege med både fart og ro og herved få livslang lyst til bevægelse.
- At udvikle lege og instruere andre.
- At øve sig og være udholdende, vedholdende og at gøre sig umage.
- Arbejder med tillidsøvelser og mærker, hvad de skaber mellem mennesker.
- At kende deres egen og andres rytme, samt at de bliver opmærksomme på de rytmer, vi er omgivet af i verden.

4. *Karakterskabelse, improvisation og replikkontrol:*

- At gå i rolle og opbygge karakterer og dermed skabe en figur i et fiktivt rum.
- Hvilke kendetegn udvalgte grundfølelser har (Interesse, glæde, irritation/vrede, tristhed, misundelse/jalousi, skam, skyld, nærhed, afsky og foragt - de 5 grundfølelser og varianter).
- At forvandle ansigter med sminke.
- At stå frem på en scene med mod og grounding.
- At være et godt og kritisk publikum.
- Hvordan man får replikkontrol.
- At indgå og udføre improvisation.
- Hvad status er, og hvordan status påvirker en karakter og samspillet med en anden.
- Hvordan man i drama kan rejse i fortid og nutid og drømme om fremtiden.

5. *Kreativ tænkning - individuelt og i samarbejde:*

- Innovation - udvikling af nye ideer og bevægelsesmønstre.
- At kunne arbejde videre med det materiale andre giver en i hånden.
- Hvad er humor?
- Hvad er humør?
- Hvad er kunst?
- Fra idé til virkelighed og dermed fra idé til iscenesættelse.
- Arbejde med benspænd.

6. *Teater og teaterproduktion:*

- At lave dramaøvelser, workshops og teater ved at skabe forløb i rum med figurer i en angivet tid.
- Hvad kostumer, rekvisitter og scenografi er og kan - og hvornår der er brug for hvad.
- At lave masker og udtrykke sig med masker og dukker.
- At lære om forskellige typer af masker og dukker og undersøge deres historier i teaterverdenen.
- At kende rollespilstraditionen og afprøve dens magi.
- At eleverne er medskabende i forestillinger.
- At lære, hvad lyd og lys kan på en scene og forholde sig kritisk hertil.
- At beskrive arbejdsopgaverne på et teater.
- At opleve, analysere og vurdere professionelt teater.
- At afprøve instruktørrollen og indordne sig under en instruktør i en opsætning.
- Kan skabe og indgå i fællesskabet omkring en teaterproduktion.
- Kender til teatertraditionerne på skolen, i Middelfart, i Danmark – og udvalgte steder i verden.
- Kender til udvalgte kultursteder i Danmark, hvor teater er i højsæde.
- Kan finde stilladser/skabeloner, som en produktion er bygget op omkring.

7. *Dramaet som genre og analyse af drama:*

- Hvad der kendetegner genren: Drama.
- Kende forskellen på tragedie og komedie - gøre dem klar til fortællinger om teatertraditionerne.
- Via nedslag i historien, hvordan teatertraditionen opstod.
- Kan skrive replikker.
- Kan fortolke replikker.
- Hvordan man læser et manuskript.
- At eleverne kan skrive et uddrag af et manuskript.
- Om arbejdsprocessen fra et manuskript skrives til det er et teaterstykke.
- At omsætte analyse af dramaudtryk og scenografi i ny dramapraksis.
- At opleve, analysere og vurdere eget og andres dramaudtryk.
- Tværfaglige forløb med dansk- og eller historieundervisningen.
- Introduktion til og anvendelse af nordisk sprog via få og enkle replikudvekslinger - gerne tværfagligt med dansk.

8. *Teater- og kunstformer både inden- og udendørs:*

Eleverne skal vide, hvad der kendetegner disse teaterformer:

- Ekspressivt teater
- Teaterinstallationer
- Traditionelt teater
- Lyd- og radioteater
- Mimetheater
- Danseteater
- Fortællende teater
- Forumteater
- Skyggeteater
- Dukketeater
- Moderne dans.
- Klovneri og gøgl.
- Teatersport
- Rollespil
- Stunt

Skematisk opstilling af kompetenceområder og -mål:

Blå farve: Kompetenceområde.

Rød farve: Kompetencemål.

Grøn farve: Overordnede overskrifter for kompetencemålene.

Kompetenceområde:			
<i>1. Fantasi, krop og fortælling:</i>			
Kompetencemål: Dramaproduktion			
Udvikling af kroppen som materiale	Komposition	Iscenesættelse	Performance
<ul style="list-style-type: none"> • Om stemmens brug og glæden ved sang. • Om vejrtrækningsteknikker. • Hvordan kropsfornemmelse og kropsbevidsthed trænes, og hvilken betydning de har for kroppens balance. • At holde fokus. 			<ul style="list-style-type: none"> • At fortælle en historie i et dramatisk rum. • At forvandle fortællinger fra skolens undervisning til teater eller en fortælling med kroppen.
Dramaanalyse			
Genre	Form	Fortolkning	Funktion
<ul style="list-style-type: none"> • Hvad eventyrets arketyper er og kan. • Hvad klovnen og gøgleren kan og historien samt adfærden bag disse karakterer. 			<ul style="list-style-type: none"> • At fortælle og bruge deres fantasi og forestillingsevne.

Kompetenceområde:			
<i>2. Samarbejde, kommunikation og demokratisk dannelse.</i>			
Kompetencemål: Dramaproduktion			
Udvikling af kroppen som materiale	Komposition	Iscenesættelse	Performance
<ul style="list-style-type: none"> • At forstå hinandens forskelligheder og se det fantastiske heri. • At siger deres mening uden, at nogen "visner", men i stedet "vokser". • Er være nysgerrige på hinanden og verden. 		<ul style="list-style-type: none"> • At samarbejde og spille sammen med andre. • At udvikle evnen til at finde nye 	<ul style="list-style-type: none"> • At turde sætte sig selv på spil. • At se muligheder i fællesskabet, tager ansvar i og bidrage ift., hvor klassen

<ul style="list-style-type: none"> • At de får redskaber til den udfordrende kunst - at kommunikere. 		løsninger og handlemåder. <ul style="list-style-type: none"> • Afprøver hverdagens glæder og udfordringer i et fiktivt rum. 	er i sin udvikling. <ul style="list-style-type: none"> • At tage ansvar i undervisningen og føle ejerskab for processen, der fører til en performance.
Dramaanalyse			
Genre	Form	Fortolkning	Funktion
<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvad latter er og kan og reagere, hvis den går fra morsom til hånlig. 		<ul style="list-style-type: none"> • Får lyst til at opsøge, opleve, udtrykke sig via og mene noget om kunst. • At opløse og løse konflikter i spejlingen med hverdagens udfordringer.

Kompetenceområde:			
3. <i>Leg og bevægelse:</i>			
Kompetencemål: Dramaproduktion			
Udvikling af kroppen som materiale	Komposition	Iscenesættelse	Performance
<ul style="list-style-type: none"> • Hvordan man træner sine ydre og indre sanser, så man får fundamentet for, at kroppen kan holde og finde balancen. (Ydre: Smage-, føle-, dufte-, høre og se-sansen). Indre: Kinæsthesi-, labyrint- og følesansen). • At lege med både fart og ro og herved få livslang lyst til bevægelse. • At øve sig og være udholdende, vedholdende og at gøre sig umage. • At kende deres egen og andres rytme, samt at de bliver opmærksomme på de rytmer, vi er omgivet af i verden. 	Arbejder med tillidsøvelser og mærker, hvad de skaber mellem mennesker.	<ul style="list-style-type: none"> • At udtrykke sig ekspressivt i øvelser og koreografier via både dans og kamp. • At udvikle lege og instruere andre. • 	<ul style="list-style-type: none"> •
Dramaanalyse			

Genre	Form	Fortolkning	Funktion
•			

Kompetenceområde:			
4. <i>Karakterskabelse, improvisation og replikkontrol:</i>			
Kompetencemål: Dramaproduktion			
Udvikling af kroppen som materiale	Komposition	Iscenesættelse	Performance
<ul style="list-style-type: none"> Hvilke kendetegn udvalgte grundfølelser har (Interesse, glæde, irritation/vrede, tristhed, misundelse/jalousi, skam, skyld, nærhed, afsky og foragt - de 5 grundfølelser og varianter). 		<ul style="list-style-type: none"> At gå i rolle og opbygge karakterer og dermed skabe en figur i et fiktivt rum. Hvordan man får replikkontrol. At indgå og udføre improvisation. Hvad status er, og hvordan status påvirker en karakter og samspillet med en anden. 	<ul style="list-style-type: none"> At forvandle ansigter med sminke. At stå frem på en scene med mod og grounding.
Dramaanalyse			
Genre	Form	Fortolkning	Funktion
•			<ul style="list-style-type: none"> At være et godt og kritisk publikum. Hvordan man i drama kan rejse i fortid og nutid og drømme om fremtiden.

Kompetenceområde:			
5. <i>Kreativ tænkning - individuelt og i samarbejde.</i>			
Kompetencemål: Dramaproduktion			
Udvikling af kroppen som materiale	Komposition	Iscenesættelse	Performance

<ul style="list-style-type: none"> • At kunne arbejde videre med det materiale, som andre giver en i hånden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Innovation og udvikling af nye ideer og bevægelsesmønstre. • Arbejde med benspænd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fra idé til virkelighed og dermed fra idé til iscenesættelse. 	<ul style="list-style-type: none"> •
Dramaanalyse			
Genre	Form	Fortolkning	Funktion
<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvad er humor? • Hvad er humør? • Hvad er kunst? 		

Kompetenceområde:			
6. <i>Teater og teaterproduktion:</i>			
Kompetencemål: Dramaproduktion			
Udvikling af kroppen som materiale	Komposition	Iscenesættelse	Performance
<ul style="list-style-type: none"> • Hvad kostumer, rekvisitter og scenografi er og kan, og hvornår der er brug for hvad. 	<ul style="list-style-type: none"> • At lave dramaøvelser, workshops og teater ved at skabe forløb i rum med figurer i en angivet tid. 	<ul style="list-style-type: none"> • At kende rollespilstraditionen og afprøve dens magi. • At afprøve instruktørrollen og indordne sig under en instruktør i en opsætning. 	<ul style="list-style-type: none"> • At lave masker og udtrykke sig med masker og dukker. • At eleverne er medskabende i forestillinger. • At lære, hvad lyd og lys kan på en scene og forholde sig kritisk hertil. • Kan skabe og indgå i fællesskabet omkring en teaterproduktion.
Dramaanalyse			
Genre	Form	Fortolkning	Funktion
<ul style="list-style-type: none"> • At lære om forskellige typer af masker og dukker og undersøge deres historier i teaterverdenen. 	<ul style="list-style-type: none"> • At beskrive arbejdsopgaverne på et teater. • Kender til udvalgte kultursteder i Danmark, hvor teater er i højsæde. 	<ul style="list-style-type: none"> • At opleve, analysere og vurdere professionelt teater. • Kan finde stilladser/skabeloner, som en produktion er bygget op omkring. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kender til teatertraditionerne på skolen, i Middelfart, i Danmark – og udvalgte steder i verden.

Kompetenceområde:			
--------------------------	--	--	--

7. <i>Dramaet som genre og analyse af drama:</i>			
Kompetencemål: Dramaproduktion			
Udvikling af kroppen som materiale	Komposition	Iscenesættelse	Performance
	<ul style="list-style-type: none"> • Kan skrive replikker. 		<ul style="list-style-type: none"> •
Dramaanalyse			
Genre	Form	Fortolkning	Funktion
<ul style="list-style-type: none"> • Hvad der kendetegner genren: Drama. • At eleverne kan skrive et uddrag af et manus. • At genkende udvalgte teatertraditioner. • Kender forskellen på tragedien og komedien - gøre dem klar til fortællinger om teatertraditioner. 	<ul style="list-style-type: none"> • Via nedslag i historien, hvordan teatertraditionen opstod. • At være nysgerrig på teatertraditionen i Danmark. F.eks. hvad er Aprilfestival? 	<ul style="list-style-type: none"> • Kan fortolke replikker. • Hvordan man læser et manuskript. • At opleve og analysere og vurdere eget og andres dramaudtryk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Om arbejdsprocessen fra et manuskript skrives til det er et teaterstykke. • At omsætte analyse af dramaudtryk og scenografi i ny dramapraksis. • Tværfaglige forløb med dansk- og eller historieundervisningen. • Introduktion til og anvendelse af nordisk sprog via få og enkle replikudvekslinger - gerne tværfagligt med dansk.

Kompetenceområde:			
8. <i>Teater- og kunstformer både inden- og udendørs:</i>			
Kompetencemål: Dramaproduktion			
Udvikling af kroppen som materiale	Komposition	Iscenesættelse	Performance
			<ul style="list-style-type: none"> •
Dramaanalyse			
Genre	Form	Fortolkning	Funktion
<p>Eleverne skal vide, hvad der kendetegner disse teaterformer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekspressivt teater • Teaterinstallationer 			

<ul style="list-style-type: none"> • Absurd teater • Traditionelt teater • Lyd- og radioteater • Mimeteater • Danseteater • Fortællende teater • Forumteater • Skyggeteater • Dukketeater • Moderne dans. • Klovneri og gøgl. • Teatersport • Rollespil • Stunt • 			
---	--	--	--

Udarbejdet af Tabita Radoor Jensen. Udviklingsarbejdet blev afsluttet februar 2021 efter tilretning og godkendelse af skolens ledelse og dramalærere.